

כד:

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

מסורת הש"ס

עין משפט
גו מצוה

לד א מ"י פ"ב ח"א
ח"ב העומות
ה"א י"ג
ל"ה ב מ"י פ"ח ע"ס ה'
ז כ"ג פ"ג ר"ח
ז"ו ג א מ"י פ"ח ע"ס ה'
ה"ב י"ג
ל"ה ה י"ג ח"א ע"ס ה'
ל"ה ז ח"א ע"ס ה'
ח"א ע"ס ה'
ח"ב ע"ס ה'
ז"ו ח"א ע"ס ה'
ז"ו ח"א ע"ס ה'
ז"ו ח"א ע"ס ה'

מוסף רש"י

נאמנין על טהרת יין.
לנפשי, אם אמרו טהורין
ממנו, ויחזיקו רבנן כד
שלא יאכלו כל האוכלים
במה לעלמו ויזיקו פרה
לחמה לעלמו וחזיקו לה.
וע"ז ר"ל כ"ב. ובישבת
הגבוהות והבדלים. סגול
מטהרים את הליתין על פי
המסורה ויזיקו כ"ב. ואם
אמר לו הפרשתי כו'
נאמן. על כולם ויזיקו
כ"ב וטהרה וכו'.

רבינו הנאל

אחד ידו ואחד ידו של
חברו לפסול אבל לא
לשאר ש"מ מדיאורי דיה
לירו ליה חבירו בחיבור
כבודא ליה כ"כ ש"מ
דאי לא הימא חב"ד יד
חבירו שלא בחיבורין
איתסור ליה ליטמא
דלא מטמאה אלא ליה
בחיבורין כבודא ליה.
וה"ל נמי הדר ביה ואמר
רבי יוחנן. ואיכא
לפסול אבל לא לשאר
תנאי היא דתניא יד
נגובה מטמאה לחברתה
לשאר בקודש אבל לא
לטהרה דרבי יוחנן.
ויש"ל ב"ר יהודה אומר
אזרח היר לפסול אבל
לא לשאר. מעלה חשיבת
אולתין אובלים נגובין
ביום מטמאות לחברתה
אבל לא לקדש כיון
כדבריהם אבר רחמנא וכו'
יתן פיה על זרע תפל
כמלתא עליה. פי' אם
הרשוה אובלין מטמאין
ואם לא הורשוה אין
מטמאין ושנין במשנתו
אובלין אובלים נגובין.
פי' יביישן שלא הורשוה
ואיג' שהאובלין הללו
הן תרופה אובלין אובלין
מטמאין ושנין במשנתו
שלא הורשוה אין מקבלין
טמאה והי' מילי לתומה
אבל לקדש עשו בו פסלה
שאינה שהם נגובין
לא יאכלו לארס טהור
ביום מטמאות. והמחיה
ו' חתיבה בן אנטוניוס
וה"ל יש נגובה לקדש
והלא חזיבה כמשתרין.
לכמה חזיבה הקדש פשה
לאובלין נגובין כאלו
הורשוה והונע בהן
ביום מטמאות דאי
טימאו כי כמכושרין הן
חשוקין למה ליה למתני
ופרקין דאי לגנוע ביום
מטמאות לאובלי קדש
ואינין שהן נגובין לא

דתנן כל הפוסל את התרומה כו'. קשה לר"י דלמרינן בפ"ק
דשבת (דף יד. ו) וס' אף הידים הנאות מחמת ספר פוסלות
את התרומה משום דר' פירק דאמר וכו' מאי קאמר אפי' כל מילי
נמי דפוסל את התרומה מטמא ידים כדמנן הכה ו"ל דספר נגזרה
לראון ואפי' כל שאר מילי ועוד יש
לומר דלרבנן איצטריך ההם דפליגי
עליה דרבי יהושע ומיהו טפי נראה
לומר דאף ר' יהושע לא קאמר רק
לקדש כדמשמע כולה שמעתי אבל
לתרומה לא וכו' קאמר כפיפא דמתני'
אמר להא רבי יהושע והלא חזבי
הקדש שניס מטמאין את הידים
אמרו ליה אין למדין דכרי מורה כו'
ומאי קא מקשי להו הא היה מודה
דכתיב הקדש מימי אף לתרומה
והיהא דכל הפוסל את התרומה דוקא
לקדש ההם לאו קישוף היא אלא
קיימא דלמחא קמסיק נא ליתן טעם
על דכריי למה שני עושה שני דהיינו
מזני בתרומה כ"ש לקדש אבל קשה
להר"ר אלמנן מאי קיימא מימי
למתימה מחזבי הקדש שאני ההם
משום דר' פירק כל האוחז ס"ת
עניס כו' ומדין רביי דבספר נמי
היכא דלא שייך דר' פירק קאמר ליה
כגון רצועות של תפילין עם התפילין
אבל אחי היה קשה להר"ר אלמנן
כפ"ב דחולין (דף לה.) מזני לשני
עושה שני ע"י משקין ופירק מחילה
נמי היה ואמאי לא קאמר כד
שנמטמה את חכמה כו' הכל ו"ל
דחיה קאמר ליה נסמ' דים אכר
לא עשה להניח קיימא ממה שאמר
איהו וגם ע"י ספר לא דעי למימר
מזני שני עושה שני דהתם טעמא
רבה היכא משום דר' פירק ומיהו
התם לא דעי למימר שני עושה שני
משום נורה דשנת ד"ח דבר דלמרינן
דלמחא שדי משקין דתרומה לפיו כי
אכלי אובלין עמאיה דהתם נמי דעי
הא טעמא אלא קממתה כיון שלא
מזני טומאה כהא גוונא היכי
גורין א"ל הכל והוא דהתם
דקאמר שלישי שני לקדש ולא לתרומה
בחולין שנעשו ע"ה"ק וקשה אמאי לא

חשיב לה גבי מעלות הכל ו"ל דהתם מפרש מעלה שאני תרומה
שסרתה ומיהו היא א"כ לאו משום מעלה היא הי"ר
אלמנן ומיהו למחא דלית ליה התם דלאחר ליה הכי ר"א ל' יהושע
ולא קמסיק אף ליה לא אמרתי דקאמר ההם אמוראי יניהו ואלניא
דר' יוחנן א"כ אמאי לא חשיב ליה ו"ל דאיכא למימר דבתרומה
לא גזור משום דזרזין גבי תרומה אבל לא גבי קדש הלכך לא
שיך למימר בהן מעלה ודוגמתו מזני כריש פירקין כירושלמי גבי
חומר בקדש ר' חייא נסמ' ר' יוחנן מפני שאובלי תרומה זרזין
הן ואובלי קדש אינן זרזין א"כ הניח קומי ר' מנח הדא היא מעלה אילו דבר שניה וזוה
אלמנא לא חשבינן ליה מעלה בדבר התלוי בזרזות:

אבל יד חבירו לא ור' יוחנן אמר אחד ידו
ואחד יד חבירו באותה היר לפסול אבל לא
לממא ממאי מדקתני סיפא שהיר מטמאה
חבירתה לקדש אבל לא לתרומה הא תו
למה ל' הא תנא ליה רישא אלא לאו שמע
מינה לאתווי יד חבירו ואף ר"ל הדר ביה
דא"ר יונה א"ר אמי אמר ר"ל אחד ידו ואחד
יד חבירו באותה היר לפסול אבל לא לממא
ולפסול אבל לא לממא תנאי היא דתנן
כל הפוסל בתרומה מטמא ידים לדחות
שניות ויד מטמא חבירתה דברי ר' יהושע
וחב"א ידים שניות הן ואין שני עושה שני
(בחולין) מאי לאו שני הוא דלא עביד הא
אלא כי הני תנאי דתניא יד נגובה מטמא
את חבירתה לממא בקדש אבל לא לתרומה
דברי רבי ר' יוסי בר' יהודה אומר אותה יד
לפסול אבל לא לממא: יאובלין אובלים
נגובין בידי מטמאות כו': יתניא א"ר
חנינא בן אנטוניוס וכו' יש נגובה לקדש
והלא חזיבה הקדש מבשרתן לא צריכא
דכגון שתחב לו חבירו לתוך פיו או שתחב
הוא לעצמו בכוש ובכרבר וביקש לאכול
צנון ובצל של חולין עמהן לקדש גזרו בהו
רבנן לתרומה לא גזרו בהו רבנן: יהאונן
ומחוטר כפורים כו': מאי טעמא יכוין דעד
האידינא הוא אסורי אצרכיניהו רבנן טבילה:
מתני' חומר בתרומה שביהודה ובשעת
על מרת יין ושמן כל ימות השנה ובשעת
הניתות והבדים אף על התרומה עברו
הניתות והבדים והביאו לו חבית של יין
של תרומה לא יקבלנה ממנו אבל מניחה
לתת הבאה וכו' ואם אמר לו הפרשתי לתוכה
רביעית קדש נאמן כדו יין וכדו שמן
הבדומות

מכל זכ' ימירה זרות אסרתי לך ולא חנינו: **בתני'** שביהודה
נאמן. עמי החרץ. על ספרים יין ושמן. לא קודש אם
הקדישוהו למזבח בשעת הגימות והבדים נאמנין על שמירתן כל
ימות השנה. ובגמ' מפרש מאי שנה יהודה דנקט: **ובשעת הגימות**
והבדים. הכל מטהרין את כליהם: והביאו לו. עמי החרץ לכהן
חצר: **אבל מניחה.** עס החרץ לגת הבאה ואז יתנה לכהן:
רביעית לוג שמן נאמן. דמני דנאמן אקדש חאמן אתרומה:
המדומעות
עשה שיש בו כרת
דרכים וחזיל לעשות
הפסח וזכרתה לא העמידו
דבריהם בקדש כרת
כו' דרביהוין. משנתן
הן: כבר שלמו המעלות
שיש לקדש על מעלות
התרומה. וחזרו לברר
עוד חומר התרומה
וזו היא ששינו חומר
בתרומה שביהודה נאמנין
לקדש על הגמות והבדים

(6) דים פ"ג מ"ג
(7) ומספחה פ"ג א. (8) ש"מ
חוספת וזכית פת. ד"ה ש"מ
ומספת חולין לה: ד"ה
וספן. (9) ופסח: ע"פ ט"ז.
(10) ויקרא כ"ג. ו' גזירת ליה
הכל כ"ג. (11) תרומה כ"ג. (12)
מספחה. (13) ש"מ ש"מ ד"ה
מספחה. (14) ו' ו' קדש מאי
הי' משום דלקדש כ"ג.
הגהות הב"ח
(6) י"ד ד"ה וזלמח וכו'
לפיכך די ממתה כ"ג
ומינה אין מתקן.
הגהות מהר"ב
גרשבורג
א' י"ד ד"ה לענין
תרומה וכו' וזלמח דמסק
מלתא נגובין שמתחיל אל
הכוש. י"ד וכו' פ"ג
כמתייען פ"ג.
רבינו הנאל (המשך)
אצטריכא ליה. כי אצטריך
ליה כגון שלא נגזר
הוא כדור שלא תחב לו
אדס טהור וידי טהורות
לחך פיו של זה שהוא
כילו טהור וירי טמאות
שנמטאו ברחם הורע או
הוא עצמו תחב בכוש
או כדבר והכניס לחוך
פיו וביקש לאכול צנון
ובצל של חולין עמהן. אם
הן אובלי קדש גזרו בהו
כיון שפא יניסו ידו לחוך פיו
לחפן המאכל בפיו ויגע
בהן ויטמאו אבל באובלי
התרומה לא גזרו בהן.
וכן עוד אמרו גבי כשר
הקדש האי דכתיב ויבשר
אשר יגע בכל טמא לא
יאכל. האי כשר דאכשר
כמא' א' ינמא דאכשר
ביום קדשים כו' ואיכא
אלא דאכשר בחיבה
קדש ואסרין איתר
דמדינה חזיבה (אמרו)
לא יסחלוהו לטעו כדו
למתיניא ביה ראוין ושני
נמי מהניא חזיבה הקדש
וכבר פירשנוהו בפסחים
בפרק ראשון: מעלה
שעירות אונן ומחוסר
ספרים צריכין טבילה
לקדש אבל לא לתרומה
וזו כבר פרשנוהו בפסחים
בסוף פרק האשה אונן
וטבל ואוכל פסחו לערב
אבל לא בקדשים מאי
טעמא אניתו יום הוא
אכלתי באוני סמנו אבל
לא אניתו לילה אלא
מרבנן הוא בקדשים
אפילו כבילה כפסח שהוא
עשה שיש בו כרת
דרכים וחזיל לעשות
הפסח וזכרתה לא העמידו
דבריהם בקדש כרת
כו' דרביהוין. משנתן
הן: כבר שלמו המעלות
שיש לקדש על מעלות
התרומה. וחזרו לברר
עוד חומר התרומה
וזו היא ששינו חומר
בתרומה שביהודה נאמנין
לקדש על הגמות והבדים